

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 20 april 1915 kl. 12 m.

*Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
anslagen till provårsinstitutionen.*

(2:a avd.)

I den till riksdagen den 14 sistlidne januari avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under punkten 117 av åttonde huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avbidan på proposition om anslag för upprätthållande vid högre realläroverket i Göteborg och vid högre latinläroverket därstädes av provårskurser för blivande lärare vid de allmänna läroverken beräkna på extra stat för år 1916 ett anslag av 11,950 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 12 februari 1915 avlåten, till statsutskottets förberedande behandling överlämnad proposition, nr 67, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* förklara, att hinder ej möter för användning i enlighet med av chefen för ecklesiastikdepartementet till protokollet angivna ändrade grunder av den i det ordinarie reservationsanslaget till allmänna läroverken ingående anslagsposten till praktisk utbildning av blivande lärare vid samma läroverk, *dels* ock för upprätthållande under år 1916 vid högre realläroverket i Göteborg och vid högre latinläroverket därstädes av provårskurser för blivande lärare vid de allmänna läroverken bevilja på extra stat för år 1916 ett belopp av 11,950 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 6 saml. 26 häft. (Nr 40—41).

Utskottets
yttrande.

De nuvarande grunderna för provårsinstitutionen hava ej uttryckligen blivit av riksdagen stadfästa. Att provåret skulle bestå av en teoretisk och en praktisk avdelning, vilkas föreståndare jämte vederbörande handledare skulle åtnjuta särskild ersättning, utgjorde emellertid en förutsättning vid första beviljandet av statsanslag till provåret, och vid den senaste förhöjningen av det ordinarie provårsanslaget år 1900 kan riksdagen anses hava gillat vissa grunder i avseende å det förhöjda anslagets användande. Det förslag till ändrad organisation av provåret, som föreligger i Kungl. Maj:ts ifrågakvarande framställning, innebär i huvudsak upphörande av provårets teoretiska avdelning, en anordning, som står i överensstämmelse med vissa av riksdagen tillförene uttalade önskemål. Den förändrade disposition av provårsanslaget, som skulle bli en följd härav, fordrar emellertid ett medgivande från riksdagens sida. Mot det förslag, som i sådant avseende framlagts, har utskottet intet att erinra, och vill utskottet särskilt framhålla vad av departementschefen anförts dels i fråga om önskvärdheten av bestämmelser rörande beloppen av ersättningarna åt handledare för provårskandidater dels angående en utredning, i vilken mån vissa av de föredrag m. m., som komme att ingå i provåret, skulle kunna, såvitt provårskurserna i Uppsala och Lund angår, fortfarande uppdragas åt vederbörande professorer i pedagogik. Tillika vill utskottet uttala sin förväntan, att en utredning i oförnimda avseenden må leda till någon minskning i det ordinarie provårsanslagets belopp.

Kungl. Maj:ts framställning innebär vidare en ökning av det å extra stat till anordnande av provårskurser i Göteborg utgående anslaget från 8,950 kronor till 11,950 kronor eller med 3,000 kronor. Såsom av utredningen framgår, hava kostnaderna för upprätthållandet av sagda provårskurser i verkligheten uppgått till 11,950 kronor. Detta förhållande har berott därpå, att de båda professorerna i pedagogik vid universitetet i Uppsala och Lund haft till åliggande att, utan särskild ersättning, å nämnda orter uppehålla de teoretiska provårskurserna, vadan sålunda de arvodesbelopp, vartdera å 1,500 kronor, vilka beräknats till ersättning åt föreståndarna för de teoretiska provårskurserna i dessa båda städer, ej behöft tagas i bruk för sina egentliga ändamål, utan hade denna summa 3,000 kronor med riksdagens samtycke kunnat användas till att jämte de extra anslagsmedlen å 8,950 kronor utfylla anslagsbehovet av 11,950 kronor för provårskurser i Göteborg. Till täckande av detta sistnämnda behov, som fortfarande skulle bli detsamma som hittills, kan enligt utredningen ej påräknas ovanberörda bidrag av 3,000 kronor. Visserligen skulle framgent arvoden till föreståndare för teoretiska provårskurser ej utgå i Uppsala och Lund, men de medel, som sålunda lösgjordes,

komme att helt erfordras för andra, av provärsinstitutionens omändring beroende ändamål. Det extra anslaget är därför för år 1916 föreslaget till 11,950 kronor. Framställningen i denna del, som sammanhänger med Kungl. Maj:ts ovannämnda förslag angående omläggning av provärsinstitutionen, har ej heller givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet får alltså hemställa, att riksdagen må

a) förklara, att hinder ej möter för användning i enlighet med av departementschefen till statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 12 februari 1915 angivna ändrade grunder av den i det ordinarie reservationsanslaget till allmänna läroverken ingående anslagsposten till praktisk utbildning av blivande lärare vid samma läroverk;

b) för upprätthållande under år 1916 vid högre realläroverket i Göteborg och vid högre latinläroverket därstädes av provårskurser för blivande lärare vid de allmänna läroverken bevilja på extra stat för år 1916 ett belopp av 11,950 kronor.

Stockholm den 20 april 1915.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar C. J. G. Swartz, S. H. Kvarnzelius, O. Jonsson, O. M. Strömberg, H. F. Lamm, H. H. K. Ericson, A. Åström, C. G. Ekman, A. C. Lindblad, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson och A. Pers samt

från andra kammaren: herrar A. Ekman, H. Andersson i Skivarp, K. V. Rydén i Malmö, C. Persson i Stallerhult, J. B. Eriksson i Grängesberg, G. Odqvist, E. A. Nilson i Örebro, N. A. Nilsson i Kabbarp, A. Wiklund, J. Ström, K. O. Strid och A. V. Sävström.
